

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2527). การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี. เอกสารประกอบคำบรรยายภาควิชาแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (เอกสารอัดสำเนา).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2547). รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาสุขภาพจิตสำหรับจิตเวชเด็กและบุคคลออทิสติก วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2547. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข. (เอกสารอัดสำเนา).
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2540). การลดพฤติกรรมซ้ำ ๆ แปรก ๆ ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงพยาบาลราชานุกูล โดยใช้การเสริมแรงแบบดิอาร์โอร่วมกับการทำให้อยู่นิ่ง. ปรินญาณินท์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จอม ชุมช่วย. (2545). เด็กออทิสติก. เอกสารประกอบคำบรรยาย ณ ห้องประชุมการศึกษาพิเศษสถาบันราชภัฏสงขลา. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา. (เอกสารอัดสำเนา).
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2543). การรับรู้วิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา. เอกสารประกอบคำบรรยายภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (เอกสารอัดสำเนา).
- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2545). “จะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กเข้าข่ายออทิสซึม” ใน เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง ครู หมอ พ่อแม่: มติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2545). Autism and the pervasive development disorder ใน ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น. นัดดา ปิยศิลป์ และ พนมเกตุมาน (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: ปิยอนด์ เอ็นเตอร์ไพรซ์.
- ชาริณี หัวใจเงิน. (2548). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในชั้นเรียนร่วมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน. ปรินญาณินท์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชติ เพชรชื่น. (2529). วิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงเชิงปริมาณและคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คารณี อุทัยรัตนกิจ. (2545). “จะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กเข้าข่ายออทิสซึม” เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่องครู หมอ พ่อแม่: มติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวิศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2549). การดูแลรักษาออทิสติกแบบบูรณาการ. ค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2549, จาก <http://autisticthai.com/images/1124867322/care.pdf>.
- ทวิศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, พนิดา รัตนไพโรจน์, จารุวรรณ ประดา, ศิริรัตน์ นาคทองแก้ว, จันทนี มุ่งเขตกลาง. [ม.ป.ป]. ออทิสติก (autistic disorder). ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2552 จาก <http://61.19.246.214/~libraja/index.php?mode=1&id=15>.

- เทียมใจ พิมพ์วงศ์. (2541). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการเรียนแบบสหร่วมใจ. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรมล พัจจนสุนทร. (2546). ความรู้เรื่องออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง ครู และบุคลากรทางสาธารณสุข. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.
- ปีتما บุญตันบุตร. (2546). การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกที่โรงพยาบาลมารชนคร เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปีทมาวดี บุญสวัสดิ์. (2535). ผลการใช้เกมการเล่นที่บ้านของไทยที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประนอม เดชชัย. (2536). เสริมทักษะการเรียนรู้การสอนวิชาสังคมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- _____. (2546). การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว Single Subject Design. เอกสารประกอบคำบรรยาย ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (เอกสารอัดสำเนา).
- ผดุง อารยะวิญญู และคณะ. (2551). วิธีสอนเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- พรเพ็ญ ศิริสัตยะวงศ์ และ กนิษฐา เมฆาภักดิ์. (2543). “ความสามารถในด้านการรับรู้จากการมองเห็นของผู้สูงอายุ. วารสารกิจกรรมบำบัด, 5(3), 31-32.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2545). จิตวิทยาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น.
- พวงเพชร พ่วงศรีสิทธิ์. (2546). การศึกษาผลการสอนทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการสอนเรื่องราวทางสังคม. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 16, 19 สิงหาคม.
- พัชรี จิวพัฒนกุล. (2549). การพัฒนาแบบฝึกเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติก. ปรินิพนธ์การศึกษาศุภบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พันธิตรา สามารถ. (2550). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และการสื่อสารของเด็กออทิสติก โดยใช้กิจกรรมศิลปะบำบัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พุทธิดา (นามปากกา). (2550). ก้าวไปกับลูกออทิสติก. กรุงเทพฯ: พิมพ์พินิจการพิมพ์.

- เพ็ญแข ล้อมีลา. (2540). การวินิจฉัยโรคออทิสติก. สมุทรปราการ: โรงพิมพ์บางพลี. (2541). ออทิสซึม. ในตำรากุมารเวชศาสตร์ 3 (ฉบับเรียบเรียงใหม่ เล่ม 3) วันดี วรวิทย์, ประพุท ศิริบุญ และสุรางค์ เขียมจรรยา (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: โฮลิสติกพับลิชชิง.
- _____. (2545). “ออทิสซึมในประเทศไทย”: จากตำราสู่ประสบการณ์. ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่องครู หมอ พ่อแม่: มติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มาโนช หล่อตระกูล และปราโมทย์ สุคนิษฐ์. (2548). จิตเวชศาสตร์รามธิบดี. กรุงเทพฯ: บียอนด์ เอ็นเตอร์ไพรซ์.
- รจเรข แสงนิล. (2548). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาในการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจสำหรับเด็กออทิสติก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระพีพร สุภมหิธร และคณะ. (2544). การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้กิจกรรมการเล่นร่วมกันกับนักเรียนปกติ. ค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2550 จาก <http://satit.kku.ac.th/autiskticresearch5.htm>.
- วนิดา เตียวพานิช. (2537). ผลของการฝึกทักษะทางสังคมที่มีต่อการสื่อสารกับผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันเพ็ญ บุญประกอบ. (2545). พัฒนาศักยภาพของเด็กและวัยรุ่น. ใน ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น. นิดดา ปิยศิลป์ และ พนมเกตุมาน (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: บียอนด์ เอ็นเตอร์ไพรซ์.
- วารี ธีระจิตร. (2530). การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาในเด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันัดดา ปิยศิลป์. [ม.ป.ป]. คู่มือการเลี้ยงดู ตอน วัย 6-12 ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุสภาพลาดพร้าว.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ศรีกัลยา พึ่งแสงศรี. (2539). การศึกษาพฤติกรรมของครูในการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรียา นิยมธรรม. (2548). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- ศรีวรรณ พูนสรรพสิทธิ์ และคณะ. (2547). การศึกษาภาวะออทิสซึมในประเทศไทยและการดูแลรักษาแบบบูรณาการในระดับประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- สมภพ เรื่องตระกูล. (2545). โรคทางจิตเวชในเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- สมใจ ลักษณะ. (2539). เทคนิคการผสมผสานทักษะทางสังคมกับการฟังตนเองเพื่อให้นักเรียนแก้ปัญหาส่วนตัวได้. วารสารแนะแนว, 50(105), 14-17.

- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2539). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร หวานเสรีจ. (2543). **การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม**. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซต.
- _____. (2550). **แนวทางการจัดกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนออทิสติก และนักเรียนที่มีปัญหาในการสื่อสาร**. ขอนแก่น: ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 ขอนแก่น.
- สุนทรี กระจ่างแก้ว. (2548). **การศึกษาการลดพฤติกรรมที่ไม่มีวินัยของเด็กออทิสติกโดยใช้ชุดภาพการสอน**. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุพุมล เกษมสุข. (2535). **การสอนทักษะสังคมในชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวภา สุขเฉลิมชัย. (2550). **การศึกษาทักษะการรอคอยของเด็กออทิสติก โดยการสอนด้วยเรื่องราวทางสังคม**. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **การพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักเรียนออทิสติก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2547**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2550). **การบริหารจัดการเรียนร่วม และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา วันที่ 18-19 กรกฎาคม 2550 ณ โรงแรมโฆษะ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ. (2548). **ข้อมูลสถิติการจดทะเบียนคนพิการ**. ค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2552 จาก www.appd.opp.go.th/regist.html.
- อรธิดา ประสาร. (2551). **กระบวนการพัฒนาเรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรพรรณ พรสีมา. (2540). **ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ: การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อุมาพร ตรีศกสมบัติ. (2545). **ช่วยลูกออทิสติก ภูมิใจสำหรับพ่อแม่ผู้ไม่ยอมแพ้**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- อัญชลี สารรัตน์. (2549). **ออทิสซึม: Autistic Spectrum Disorder(ASD)**. เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้ดูแลนักเรียนออทิสติก. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (เอกสารอัดสำเนา).
- _____. (2551). **เรื่องราวทางสังคมกับการพัฒนาทักษะสังคมของบุคคลออทิสติก**. วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน, 2(1), 1-11.

- Adams, L., Gouvousis, A., Vanlue, M. & Waldron, C. (2004). Social story intervention: Improving communication skill in a child with an autism spectrum disorder. **Focus on Autism and other Developmental Disabilities**, 19(summer2), 87-94.
- Agosta, E., Graetz, E., Mastropieri, A. & Scruggs, E. (2004). Teacher-researcher partnerships to improve social behavior through social stories. **Intervention in School and Clinic**, 39(May5), 276-287.
- American Psychiatric Association. (2000). **Diagnostic and statistical manual of mental disorders** (4th text revision ed.): Diagnostic criteria for 299.00 autistic disorder. Washington, D.C.: American Association Press.
- Bogdan, J. et al. (1996). **Promoting appropriate behavior through social skill instruction**. Available : ERIC (1992 – September 2001).
- Barry, L. M., & Burlew, S. B. (2004). Using social stories to teach choice and play skills to children with autism. **Focus on Autism and other Developmental Disabilities**, 19(1): 45-51.
- Blaxill, M. (2004). What's going on? The question of time trends in autism. **Public Health Reports**, 119, 536–550. doi:10.1016/j.phr.2004.09.003.
- Buffington, D., Krantz, P., McClannahan, L., & Poulson, C. (1998). Procedures for teaching appropriate gestural communication skills to children with autism. **Journal of Autism and Developmental Disorders**, 28: 535-545.
- Chakrabarti, S. & Fombonne, E. (2001). Pervasive developmental disorders in preschool children. **Journal of the American Medical Association**, 285(24): 3093-3099.
- Cohen, D. (2000). **How The Child's Mind Develops**. New York: Taylor & Francis.
- Cook, K. M. (1996). **Resource manual for the development and evaluation of special programs for exceptional students**. Florida: The Orange County Public School System.
- Dattilo, J. (1999). Evaluating effects of a social story intervention on a young with Autism. **Focus on Autism and Other Developmental Disabilities**, 14(3), 180–182.
- Department of Developmental Services. (1999). **Changes in the population of persons with autism and pervasive developmental disorders in California's developmental services system: 1987 through 1998**. A Report to the Legislature March 1, Sacramento, CA: California Health and Human Services Agency.
- _____. (2003). **Autistic Spectrum Disorders: Changes in the California Caseload. An Update: 1999 through 2002 (April)**. Sacramento, CA: California Health and Human Services Agency.
- Faherty, C. (2000). **Asperger's .. What does it mean to me?: A workbook explaining self awareness and life lessons to the child or youth with high function autism or Aspergers' teaching ideas for home and school**. Arlington, TX: Horizons.
- Fombonne, E. (2003). Epidemiological surveys of autism and other pervasive developmental disorders: An update. **Journal of Autism and Developmental Disorders**, 33 (4): 365-382.
- Frith, U. (2003). **Autism: explainingtheenigma**. 2nd. Malden: MA Blackwell Publishing.
- Grandin, T. (2002). **Teaching tips for children and adults with Autism**. Retrived October 20, 2003, from <http://www.autism.org/template/tios.htm>.
- Gray, C. (2003). **The new social story book illustrated edition**. Arlington: Future Horizons Inc.
- _____. (2006). **The next generation: social Stories,™ Power point,® Storymovies,™ and more!** [n.p].

- Gray, C. & Garand, J. D. (1993). Social Stories: Improving response of Students with Autism with accurate Social Information. **Focus on Autistic Behavior**, 8, 1-10.
- Greene, S. (2001). **Social Skill Intervention for Children with Autism and Asperger Disorder**. In Autism a Comprehensive Occupational Therapy Approach. Edited by Heather Miller – Kuhaneck. Bethesda: The American Occupational Therapy Association.
- Hagio, O. & MacCartan, P. (1996). **Social skill training and psychiatric nursing**. Kent: Croom Helm.
- Hagiwara, T., & Myles, B. S. (1999). A multimedia social story intervention: Teaching skills to children with autism. **Focus on Autism and Other Development Disorders**, 14(2), 82-95.
- Harris, S. L. (1994). **Treatment of family problems in Autism**. In E. Schopler & G.B Mesibov (Eds). Behavioral Issues in Autism (161-175). New York: Plenum Press.
- Harrison, P. (1999). Special issue on assessment and treatment of children with autism in the school. **School Psychology Review**, 28: 531-694.
- Ivey, M. L., Heflin, L. J. & Alberto, P. (2004). The Use of Social Stories to Promote Independent Behaviors in Novel Events for Children with PDD-NOS. **Focus on Autism and other Developmental Disabilities**, 19(Fall 3): 164-176.
- Jarolimek, J. (1977). **Social studies in elementary education**. New York: The Macmillan.
- Jennifer A. et al. (2004). Developmental stages of developmental screening: Steps to implementation of successful program. **American Journal of Public Health**, 95(11): 1928-1932.
- Kamps, D., & Royer, et al. (2002). **Peer training to facilitate social interaction for elementary students with autism and their peers**. Retrieved August 26, 2006, from <http://www.nasponline.org/futures/autism.html>.
- Koegel, R. L. & Frea, W. D. (1993). Treatment of Social Behavior in Autism Through the Modification of Pivotal Social Skill. **Journal of Applied Behavior Analysis**, 26: 369-377.
- Kuoch, H. & Mirenda, P. (2003). Social Story Interventions for Young Children with Autism Spectrum Disorders. **Focus on Autism and Other Developmental Disabilities**, 18 (winter4): 219-227.
- Kluth, P. (2003). **You 're going to love this kids: Teaching students with autism in the inclusive classroom**. Maryland: Paul H. Brookes Publishing.
- Kuttler, S., Myles, B. S., Carton, J. K. (1998). **The use of social stories to reduce precursors to tantrum behavior in a student with Autism**. **Focus on Autism and Other Developmental Disabilities**, 13: 176-182.
- Larkey, S. (2005). **Making It Success: Practical strategies and worksheets for teaching students with autism spectrum disorder**. Philadelphia, PA: Jessica Kingsley Publishing.
- Mesibov, G.B., Shea, V. & Schopler, E. (2004). **The TEACCH approach to autism spectrum disorders**. United States of America: Springer.
- M.I.N.D. Institute. (2002). **Report to the Legislature on the Principle Findings from the Epidemiology of Autism in California**. Sacramento, CA: University of California, Davis.

- Ministry of Education. (2000). **Teaching students with Autism a resource guide for school**. British Columbia: Canada Cataloguing in Publication Data.
- National Research Council. (2001). **Educating children with autism**. Washington DC: Auther.
- Norris C. & Dattillo J. (1999). Evaluating effects of social story intervention on a young girl with autism. **Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 14**, 180-186.
- Quill, K. A. (1995). **Teaching children with autism: Strategies to enhance communication and socialization**. Columbia: Delmar Publishers.
- Quirnbach, L. M., Lincoln, A. J, Feinberg-Gizzo, M. J., Ingersoll ,B. R. & Andrews, S. M. (2008). Social Stories: Mechanisms of Effectiveness in Increasing Game Play Skills in Children Diagnosed with Autism Spectrum Disorder Using a Pretest Posttest Repeated Measures Randomized Control Group Design. **Journal of Autism and Developmental Disorders, 39**(2): 299-321.
- Ramanujan, L. (2004). **Social adaptability and social skill training**. Retrieved July 11, 2004. from <http://www.autismindia.com/article1.html>.
- Reynhout, G., & Carter, M. (2006). Social stories for children with disabilities. **Journal of Autism and Developmental Disorders, 3**: 445-469.
- Richard, G.J. (1997). **The Source for autism**. United States of America: L Lingui Systems Inc.
- _____. (2000). **The source for treatment methodologies in autism**. East Moline: Lingui System.
- Rogers, M. F. & Mykles, B. S. (2001). Using social stories and comic strip conversations to interpret social situations for an adolescent with Asperger syndrome. **Intervention in School and Clinic, 30**(May5): 310-313.
- Roger, S. J. (2000). Interventions that facilitate socialization in children with autism. **Journal of Autism and Developmental Disorders, 30**: 399-409.
- Riggio, R.E. (1989). **Social Skills Interventory**. Retrieved April 17, 2004, from <http://wbarratt.indsate.edu/dragon/sd-ssi/html>
- Sansosti, F. J., Powell-Smith, K. A. & Kincaid, D. (2004). A Research synthesis of social story interventions for children with autism spectrum disorders. **Focus on Autism and other Developmental Disabilities, 19**(Winter 4): 194-204.
- Scott, F. J., Baron-Cohen, S., Bolton, P., & Brayne, C. (2002). Brief report: Prevalence of autism spectrum conditions in children 5-11 years in Cambridgeshire, UK. **Autism, 6**(3): 231-237.
- Smith, C. (2001). Using social stories to enhance behavior in children with autistic spectrum difficulties. **Educational Psychology in Practice, 17**(4): 337-345.
- Swaggart, B. L., Gagnon E., Bock S. J., Earls T. L., Quinn C., Myles B. S., & et al. (1995). Using social stories to teach social skills to children with autism. **Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 10**: 1-6.
- Westwood, P. (1997). **Commonsense methods for children with special needs**. 3rd ed . London: Routledge.
- Weiss, M. J., & Harris, S. L. (2001). Teaching social skills to people with autism. **Behavior Modification, 25**: 785-802.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบชี้แจงอาสาสมัครโครงการวิจัย (สำหรับครู)

เรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก ในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับประถมศึกษา โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

เนื่องด้วย ข้าพเจ้า นางธิดารกร มณีรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังดำเนินโครงการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา โดยใช้เรื่องราวทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา นำมาพัฒนาเรื่องราวทางสังคม และนำไปพัฒนาทักษะสังคมนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา ซึ่งเมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเป็นรูปธรรมคือ 1) ได้เรื่องราวทางสังคม สำหรับพัฒนาทักษะสังคม และสามารถเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเรื่องราวทางสังคม ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนออทิสติกที่อยู่ในความดูแลได้ 2) นักเรียนออทิสติกสามารถเรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนปกติได้อันเนื่องจากการพัฒนาทักษะสังคม นักเรียนปกติมีความตระหนักและมีมุมมองเกี่ยวกับเพื่อนออทิสติก เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อการปรับตัวสู่การดำเนินชีวิตในสังคมอนาคต 3) ครู ผู้ปกครอง มีความรู้ในการพัฒนาทักษะสังคมโดยเฉพาะทักษะสังคมที่เป็นปัญหา เกิดเครือข่ายความร่วมมือครูและผู้ปกครอง ขยายสู่การเป็นสังคมที่เข้มแข็งเอื้ออาทรและมีความสุข

ท่านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการเข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยการตอบแบบสำรวจ และ สัมภาษณ์ สังเกตการณ์ สันทนาการกลุ่ม เพื่อสำรวจทักษะสังคมที่เป็นปัญหา สร้างเรื่องราวทางสังคม และทดลองใช้เรื่องราวทางสังคมในการพัฒนาทักษะสังคม ในระหว่างการสัมภาษณ์/สังเกต/สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียง/ภาพ/วิดีโอ ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและนามสกุลจริงของท่านในการบันทึกข้อมูลและจะทำลายเมื่อการศึกษาสิ้นสุด ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีการเผยแพร่ภาพถ่าย/วิดีโอที่มีรูปของท่านแก่สาธารณะ หากผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องแสดงภาพที่มีรูปของท่าน ผู้วิจัยจะระมัดระวังไม่ให้เห็นภาพหน้าทั้งหมดของท่านและจะใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครครั้งนี้ ท่านเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและสามารถถอนตัวเมื่อใดก็ได้ ไม่ว่าท่านจะเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ท่านจะไม่เสียสิทธิใด และจะไม่ระบุชื่อ/ข้อมูลส่วนตัวของท่าน จึงไม่เกิดผลกระทบต่อการทำงาน

หากท่านมีปัญหาสงสัยหรือต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลการวิจัย สามารถติดต่อสอบถามผู้วิจัยได้ที่ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 หรือติดต่อโดยตรงที่ นางธิดารกร มณีรัตน์ โทรศัพท 08-9711 7228 หากท่านมีปัญหาสงสัยเกี่ยวกับสิทธิของท่านจะเข้าร่วมการวิจัยนี้ โปรดสอบถามได้ที่ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ฯ อาคารสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี คณะแพทยศาสตร์ ชั้น 17 มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 หรือทางโทรศัพท์ (043) 366616-7 ต่อ 66616, 66617 ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นางธิดารกร มณีรัตน์

ธันวาคม 2551

แบบยินยอมอาสาสมัคร(สำหรับครู)

ข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว).....นามสกุล.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เป็นผู้ปกครองของเด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
โดยมีความสัมพันธ์เป็น.....

ได้อ่านและรับฟังคำอธิบายจาก นางธิรากร มณีรัตน์ เกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครในโครงการวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา โดยใช้เรื่องราว
ทางสังคม”

ซึ่งประกอบด้วยการขออนุญาตในการสำรวจทักษะสังคมที่เป็นปัญหา และสัมภาษณ์เชิงลึก ประชุม
สนทนากลุ่ม ที่ต้องมีการจดบันทึก พร้อมทั้งบันทึกเทปในการสนทนากลุ่ม/หรือถ่ายภาพ/หรือบันทึกวิดีโอ ใช้
เวลาอย่างน้อย 4 สัปดาห์ เพื่อนำข้อมูลทักษะสังคมที่เป็นปัญหา มาพัฒนาเรื่องราวทางสังคม และนำไปพัฒนา
ทักษะสังคมนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา และผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นรหัสแทนชื่อและนามสกุลจริงของ
ข้าพเจ้าและผู้ถูกวิจัยในการบันทึกข้อมูล และจะทำลายเมื่อการศึกษาสิ้นสุด ผู้วิจัยรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจะถูก
เก็บเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีการเผยแพร่ภาพถ่าย/วิดีโอที่มีรูปของ
ข้าพเจ้าและผู้ถูกวิจัยแก่สาธารณะ หากผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องแสดงภาพที่มีรูปของข้าพเจ้าและผู้ถูกวิจัย ผู้วิจัยจะ
ระมัดระวังไม่ให้เห็นภาพหน้าทั้งหมดของข้าพเจ้าและผู้ถูกวิจัย และจะใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น และ
ข้าพเจ้าสามารถถอนตัวจากการศึกษานี้ เมื่อใดก็ได้ ถ้าข้าพเจ้าปรารถนาและหากเกิดมีเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

ข้าพเจ้าเข้าใจคำอธิบายของผู้วิจัยแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ด้วยความสมัครใจ จึงได้ลง
นามยินยอมไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(.....)

พยาน.....(ไม่ใช่ผู้อธิบาย)
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

--	--

แบบสำรวจทักษะทางสังคม นักเรียนออทิสติก ระดับประถม

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบฉบับนี้ ใช้สำหรับการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับประถมศึกษา โดยใช้เรื่องราวทางสังคม” ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา ได้แก่ การควบคุมตนเอง การสื่อความหมายกับบุคคลอื่น การเล่น/ทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

2. แบบตรวจแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ทักษะสังคมของนักเรียนออทิสติก ขอความกรุณาท่านเติมคำในช่องว่าง หรือ ชี้เครื่องหมายถูก (✓) ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เป็นจริงของเด็ก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุลผู้ตรวจสอบ .....อายุ.....ปี โทรศัพท์ .....

ชื่อ-สกุลนักเรียนที่ได้รับการตรวจสอบ .....อายุ.....ปี ชั้น .....

โรงเรียน.....วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทักษะสังคมของนักเรียนออทิสติก

	ทักษะสังคมของนักเรียนออทิสติก	ค่าคะแนน	
		แสดงพฤติกรรม	ไม่แสดงพฤติกรรม
1	การควบคุมตนเอง		
	การรอคอย		
	1.9 แชนกิว / ไม่รอคอยจนกว่าจะถึงรอบของตนเอง / ไม่ทำตามลำดับขั้น	1	0
	1.10 โม โหกรีดร้องเมื่อต้องรอคอย	1	0
	1.11 ทำร้ายตนเองเมื่อต้องรอคอย	1	0
	1.12 ทำร้ายผู้อื่นเมื่อต้องรอคอย	1	0
	1.13 ลูกเดินไปที่อื่นเมื่อต้องรอคอย	1	0
	1.14 ไม่รวมกิจกรรมเมื่อต้องรอคอย	1	0
	1.15 ยื้อ/แย่ง สิ่งของเมื่อต้องมีการผลัดเปลี่ยนกัน	1	0
	1.16 ไม่ยอมรับการทำตามลำดับขั้นตอน	1	0
	การปฏิบัติตามกติกาของห้องเรียน		
	1.31 ไม่ตั้งใจ / ไม่สนใจเรียน / ลุกจากที่นั่ง	1	0
	1.32 ไม่ขออนุญาต / ขอความช่วยเหลือ	1	0
	1.33 ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในห้องเรียน	1	0
	1.34 ไม่นำเสนอในชั้นเรียน	1	0
	1.35 ไม่ฟังและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง / ข้อตกลง	1	0
	1.36 แสดงอาการเฉยเมยเมื่อต้องปฏิบัติตามกติกา	1	0
	1.37 ต่อรอง เมื่อต้องปฏิบัติตามกติกา	1	0
	1.38 ทำสิ่งที่ตนเองสนใจในขณะที่ต้องปฏิบัติตามกิจกรรมอื่น	1	0

	ทักษะสังคมของนักเรียนออทิสติก	ค่าคะแนน	
		แสดงพฤติกรรม	ไม่แสดงพฤติกรรม
	1.39 ไม่เริ่มต้นทำงานตามกำหนดเวลาใช้เวลาน้อย/มากเกินไปในแต่ละกิจกรรม	1	0
	การแสดงออกทางอารมณ์โกรธ / กลัว และความรู้สึกต่าง ๆ		
	1.40 แสดงออกโดยใช้กำลัง/ร่างกาย เช่น ตีเพื่อนเมื่อโกรธ โบกมือปฏิเสธ	1	0
	1.41 แสดงออกโดยใช้คำพูด เช่น บอกว่าโกรธ กลัว ชอบ รัก	0	1
	1.42 แสดงออกโดยใช้สีหน้า ท่าทาง เมื่อโกรธ / ตีใจ	0	1
	1.43 แสดงสีหน้าเฉยเมยเมื่อมีผู้อื่นเคียดแค้นหรือเสียใจ	1	
	1.44 แสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรงเกินไปเช่นร้องไห้อย่างโหยหวนผิดธรรมดา	1	
	1.45 แสดงออกทางอารมณ์น้อยเกินไป เช่นเฉยเมย ไม่กลัว	1	
	1.46 แสดงออกทางอารมณ์ได้ตรงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในขณะนั้น	0	1
	การจัดการกับความรู้สึก		
	1.47 สามารถยอมรับความพ่ายแพ้ / แก้ไขในสิ่งที่ผิด	0	1
	1.48 สามารถจัดการกับความรู้สึกเบื้องต้น เช่น บอกว่าเบื่อ บอกว่าไม่ชอบ	0	1
	1.49 สามารถจัดการกับความอยากได้ของคนอื่น เช่น เข้าไปขอยืม	0	1
	1.50 สามารถจัดการกับการกล่าวโทษ ใส่ความ เช่น บอกว่าไม่ได้ทำอย่างนั้น	0	1
	1.51 สามารถตอบสนองต่อการเข้าเหย้า เช่น เดินหนี หรือหัวเราะร่วม	0	1
	1.52 สามารถจัดการกับความกลัว / โกรธ เช่น บอกคนอื่นว่ากลัว / โกรธและมีวิธีที่ทำให้กลัว/โกรธ ลดลง	0	1
2	การสื่อความหมายกับบุคคลอื่น		
	การแสดงความสนใจสร้างสัมพันธภาพผู้อื่น		
	2.11 มองหน้าสบตาคนอื่น	0	1
	2.12 แสดงกริยา / พูดทักทาย/ เริ่มต้นสนทนา กับคนอื่นก่อน	0	1
	2.13 แสดงท่าทีว่ามีคนอื่นร่วมอยู่ด้วย	0	1
	2.14 พูดโดยไม่สนใจผู้ฟัง/พูดสวนคนอื่น/พูดเรื่องเดิมๆที่ตนสนใจ/พูดคนละเรื่อง	1	0
	2.15 ผู้อื่นถามก็ไม่ตอบ / ไม่สามารถตอบทสนทนา	1	0
	2.16 ไม่มีสัมพันธภาพกับใคร แยกตัวเองออกจากกลุ่ม อยู่คนเดียว	1	0
	2.17 มีสัมพันธภาพกับเฉพาะคนใกล้ชิด หรือผู้ใหญ่	0	1
	2.18 มีสัมพันธภาพกับเด็กวัยใกล้เคียงกัน โดยผู้ใหญ่เป็นผู้ชี้ชวน	0	1
	2.19 มีสัมพันธภาพกับเด็กวัยใกล้เคียงกันเอง เช่น แนะนำตนเอง ร่วมเล่นเกม	0	1
	2.20 มีสัมพันธภาพกับกลุ่มเด็กวัยใกล้เคียงกันเช่นการเข้ากลุ่มเพื่อนในชั้นเรียน	0	1
	การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์		
	2.21 สามารถใช้กริยาอาการ หรือคำ เพื่อสื่อสารให้ได้สิ่งที่ต้องการ เช่น ชี้ออก	0	1
	2.22 สามารถเล่นสมมติโดยเลียนแบบกริยาอาการจริง เช่น ทำท่าทอดไปบนกระเพาะของเล่น	0	1

	ทักษะสังคมของนักเรียนออทิสติก	ค่าคะแนน	
		แสดงพฤติกรรม	ไม่แสดงพฤติกรรม
	2.23 สามารถเล่นสมมติโดยมีบทสนทนาที่เลียนแบบคำพูดในชีวิตจริง	0	1
	2.24 มีจินตนาการในการเล่นสมมติว่าตนเองเก่งกล้า สามารถเกินจริง เช่น เหาะได้ มีกำลังมหาศาล	0	1
	2.25 สามารถเล่นสมมติได้หลายบทบาท	0	1
	การเชื่อมโยงเหตุและผล		
	2.26 สามารถตอบคำถามที่ขึ้นต้นด้วยใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม	0	1
	2.27 สามารถโต้เถียง ต่อรอง ตัดสินใจที่จะเลือกทำอะไร/ไม่ทำอะไรได้เอง	0	1
	2.28 เข้าใจมิติเรื่องเวลา / สถานที่	0	1
	2.29 สามารถบอกสาเหตุของการกระทำและความรู้สึกของตนเองได้	0	1
	2.30 สามารถเล่นสมมติเป็นเรื่องราวมีจุดเริ่มต้น การดำเนินเรื่อง และมีตอนจบ	0	1
3	การเล่น และทำงานร่วมกับบุคคลอื่น		
	การแบ่งปัน		
	3.21 แย่งของเล่นผู้อื่น	1	0
	3.22 คนอื่นขอของเล่น / ของใช้ ก็ไม่ให้	1	0
	3.23 โมโห / กรีดร้อง / ทำร้ายตนเองหรือคนอื่นเมื่อคนอื่นหยิบของไปใช้	1	0
	3.24 เพื่อนขอความช่วยเหลือก็ไม่ช่วย / หยิบยืมสิ่งของก็ไม่ให้	1	0
	3.25 กล่าวขอบคุณเมื่อผู้อื่นให้ยืมสิ่งของ	0	1
	3.26 เข้าใจการขออนุญาตและการขอยืม	0	1
	การเข้ากลุ่ม		
	3.27 เป็นผู้เริ่มเล่น และนำกิจกรรมให้ผู้อื่นทำตาม	0	1
	3.28 ต้องการเป็นผู้เล่นคนที่ 1 ตลอด ทุกครั้งที่เข้ากลุ่ม	1	0
	3.29 สามารถทำตามผู้นำได้ / ปฏิบัติกิจกรรมตามคำบอกของผู้อื่น	0	1
	3.30 โมโห / กรีดร้อง / ทำร้ายตนเอง / คนอื่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรม โดยไม่ได้บอกล่วงหน้า	1	0
	3.31 กล่าวโทษผู้อื่นเมื่อแพ้	1	0
	3.32 ร้องไห้ / โวยวาย / ทำร้ายผู้อื่นเมื่อแพ้	1	0
	3.33 ยอมรับเมื่อแพ้	0	1
	3.34 แสดงความยินดีกับผู้อื่น	0	1
	การเล่น		
	3.35 ไม่สนใจเล่น	1	0
	3.36 เดินไปมามองคนอื่น เล่นชั่วคราว	1	0
	3.37 เล่นลำพัง แตกต่างจากเพื่อนที่เล่นรอบ ๆ	1	0
	3.38 เล่นของเล่นอย่างเดียวกัน แต่ไม่เล่นด้วยกันกับเพื่อน	1	0
	3.39 เล่นและพูดคุยในกลุ่ม แลกของเล่น และมีกฎกติกาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในกลุ่ม	0	1
	3.40 เล่นรวมกลุ่มอย่างมีจุดหมาย มีกติกา มีผู้นำกลุ่มชัดเจน	0	1

แบบชี้แจงอาสาสมัครโครงการวิจัย (สำหรับผู้ปกครอง)

เรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก ในโรงเรียนเรียนร่วม

ระดับประถมศึกษา โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

เนื่องด้วย ข้าพเจ้า นางธิรากร มณีรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังดำเนินโครงการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา โดยใช้เรื่องราวทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา นำมาพัฒนาเรื่องราวทางสังคม และนำไปพัฒนาทักษะสังคมนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา ซึ่งเมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเป็นรูปธรรมคือ 1) ได้เรื่องราวทางสังคม สำหรับพัฒนาทักษะสังคม และสามารถเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเรื่องราวทางสังคม ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนออทิสติกที่อยู่ในความดูแลได้ 2) นักเรียนออทิสติกสามารถเรียนรวมกับนักเรียนในชั้นเรียนปกติได้อันเนื่องจากการได้รับการพัฒนาทักษะสังคม นักเรียนปกติมีความตระหนักและมีมุมมองเกี่ยวกับเพื่อนออทิสติก เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อการปรับตัวสู่การดำเนินชีวิตในสังคมอนาคต 3) ครู ผู้ปกครอง มีความรู้ในการพัฒนาทักษะสังคมโดยเฉพาะทักษะสังคมที่เป็นปัญหา เกิดเครือข่ายความร่วมมือครูและผู้ปกครอง ขยายสู่การเป็นสังคมที่เข้มแข็งเอื้ออาทรและมีความสุข

ท่านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการเข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ สันทนาการ เพื่อสำรวจทักษะสังคมที่เป็นปัญหา สร้างเรื่องราวทางสังคม และทดลองใช้เรื่องราวทางสังคมในการพัฒนาทักษะสังคม โดยการอ่านเรื่องราวทางสังคมทีละเรื่องทุกวัน วันละ 2 ครั้ง ผู้ปกครองอ่าน 1 ครั้งตอนเช้าก่อนมาโรงเรียน ครูประจำชั้นอ่านช่วงเวลาพักกลางวัน โดยนักเรียนออทิสติกนั่งฟังในมุมที่สงบและบรรยากาศเป็นกันเอง อ่านได้หลายรอบเพื่อทบทวนเรื่อง และอาจมีการถามนักเรียนหากในเรื่องราวมีการให้เติมประโยค ทบทวน หรือแก้ไขเรื่องราวให้มีความเหมาะสม อ่านอย่างน้อย 4 สัปดาห์หรือจนสามารถสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกใกล้เคียงกับนักเรียนปกติ ในระหว่างการวิจัย ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียง/ภาพ/วิดีโอ ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและนามสกุลจริงของท่านในการบันทึกข้อมูลและจะทำลายเมื่อการศึกษาสิ้นสุด ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีการเผยแพร่ภาพถ่ายวิดีโอที่มีรูปของท่านแก่สาธารณะ หากผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องแสดงภาพที่มีรูปของท่าน ผู้วิจัยจะระมัดระวังไม่ให้เห็นภาพหน้าทั้งหมดของท่านและจะใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครครั้งนี้ ท่านเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและสามารถถอนตัวเมื่อใดก็ได้ ไม่ว่าท่านจะเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ท่านจะไม่เสียสิทธิใด และจะไม่ระบุชื่อ/ข้อมูลส่วนตัวของท่าน จึงไม่มีผลต่อการรักษาพยาบาลอันพึงได้รับในปัจจุบันและอนาคต และไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียน

หากท่านมีปัญหาสงสัยหรือต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลการวิจัย สามารถติดต่อสอบถามผู้วิจัยได้ที่ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 หรือติดต่อโดยตรงที่ นางธิรากร มณีรัตน์ โทรศัพท์ 08-9711 7228 หากท่านมีปัญหาสงสัยเกี่ยวกับสิทธิของท่านขณะเข้าร่วมการวิจัยนี้ โปรดสอบถามได้ที่ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ฯ อาคารสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี คณะแพทยศาสตร์ ชั้น 17 มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 หรือทางโทรศัพท์ (043) 366616-7 ต่อ 66616, 66617 ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นางธิรากร มณีรัตน์

ธันวาคม 2551

แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม

วัน เดือน ปี ..... เวลา..... น. สถานที่.....

ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่	ชื่อ-สกุล
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	

ประเด็นการสนทนา

1. ทักษะสังคมของนักเรียนออทิสติกที่เป็นปัญหารบกวนการเรียนรู้ของห้องเรียน คือ..
2. ลักษณะของปัญหาเป็นอย่างไร
3. สถานการณ์อะไรบ้างที่นักเรียนออทิสติกไม่สามารถแสดงทักษะทางสังคมได้เหมาะสม
4. ....
5. ....
6. ....

แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคม

ของอัญชลี สารรัตน์ (2551) ที่ปรับปรุงจาก The Social Story Checklist (Gray, 2000)

ชื่อเรื่อง:			
ผู้เขียน:		เขียนสำหรับ:	
คำชี้แจง: กรุณาอ่านเรื่องราวทางสังคม โดยอ่านออกเสียง แล้วกาเครื่องหมาย / ในช่องว่าเรื่องที่อ่านมีลักษณะตามที่กำหนดในรายการ			
		มี	ไม่มี
1.	มีคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป		
2.	มีการระบุใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม		
3.	หากเรื่องนี้เขียนสำหรับเด็ก มีการเขียนจากมุมมองของเด็กเหมือนเด็กเป็นคนในเหตุการณ์ แต่หากเขียนสำหรับเด็กโตหรือผู้ใหญ่ เรื่องนี้มีการเขียนจากมุมมองของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลออกทิสติก		
4.	มีเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์หรือเชิงบวก		
5.	มีสัดส่วนของประโยคที่เหมาะสม		
6.	มีภาษาที่เหมาะสม และไม่ทำให้ตีความผิด		
7.	มีคำศัพท์ที่ทำให้บุคคลออกทิสติกมีความสุข หรือไม่เศร้าเสียใจ		
8.	มีภาพประกอบเรื่องที่ทำให้เข้าใจง่าย		
9.	ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับช่วงความสนใจของบุคคลออกทิสติก		
10.	มีความเหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของบุคคลออกทิสติก		
11.	ดึงดูดความสนใจบุคคลออกทิสติกให้อยากอ่านและใช้		
12.	ในภาพรวม เรื่องที่เขียนมีคุณภาพและความพยายามในการผลิต		

ข้อเสนอแนะ: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความเหมาะสม

ของ เรื่องราวทางสังคม สำหรับนักเรียนออกทิสติกระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ
คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออกทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษาโดยใช้เรื่องราวทางสังคม ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. เรื่องราวทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 เรื่อง
2. แนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบประโยค และสัดส่วนประโยค ของเรื่องราวทางสังคม ดังนี้

รูปแบบประโยค	ลักษณะของประโยค	สัดส่วน
	เรื่องราวทางสังคมพื้นฐาน	
ประโยคพรรณนา (descriptive sentence)	ประโยคที่บอกว่าเกิดอะไรขึ้น เกิดที่ไหน ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้น รูปแบบในประโยค เขียนแบบตรงไปตรงมาและจะมีคำประเภท “บางครั้ง” มากกว่าคำว่าเสมอ ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการตีความตัวอักษร และช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลง	2 – 5 ประโยค
ประโยคมุมมอง (perspective sentence)	ประโยคที่อธิบายถึงปฏิกิริยาและการตอบสนองของบุคคลอื่นที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมาย บางทีก็จะอธิบายถึงเหตุผลของการตอบสนองนั้น ๆ และอาจจะบ่งบอกถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ	2 – 5 ประโยค
ประโยคชี้แนะ (directive sentence)	ประโยคที่บ่งบอกถึงการตอบสนองความต้องการ ต่อสถานการณ์ทางสังคม และจะเป็นประโยคที่บอกเด็กและใช้ข้อความเชิงสร้างสรรค์ว่า เด็ก ๆ ควรจะพยายามหรือทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดประโยคชี้แนะมักจะขึ้นต้นว่า ฉันจะพยายามที่จะ.....	1 ประโยค
ประโยคยืนยัน (affirmative sentence)	ประโยคที่เพิ่มความหมายของประโยคอื่น ๆ เพื่อจะเน้นจุดสำคัญ หรือความเห็นร่วมที่เป็นวัฒนธรรม หรือกฎหมาย หรือบอกความเห็นรวมที่ใช้ปกติทั่วไป	1 ประโยค
	เรื่องราวทางสังคมระดับสูง	
ประโยคต่อเติม (partial sentence)	ประโยคควบคุมหรือประโยคชี้แนะ ที่ไม่สมบูรณ์ ต้องเติมคำเพื่อกระตุ้นเด็กออทิสติก ให้คาดเดาขั้นต่อไปของสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยคำตอบของผู้อื่น และความรู้สึกของเด็กออทิสติกต่อการตอบสนอง	1 ประโยค
ประโยคควบคุม (control sentence)	เป็นข้อความที่เขียนขึ้นโดยเด็กออทิสติก เพื่อบ่งบอกถึงวิธีการที่เด็กออทิสติกใช้ช่วยในการจดจำข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องราวทางสังคม	1 ประโยค
ประโยคส่วนร่วม (cooperative sentence)	เป็นประโยคที่บ่งบอกว่าคนอื่น ๆ จะมีบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อกับเด็กออทิสติก เช่น แม่จะแสดงรูปของโรงแรมให้ฉันดูเมื่อฉันไปเที่ยวทะเลวันหยุด	2 – 5 ประโยค

สัดส่วนสำหรับการเขียนเรื่องราวทางสังคม ประกอบด้วยประโยคเรื่องราวทางสังคมพื้นฐาน (ประโยคพรรณนา ประโยคมุมมอง และประโยคชี้หน้า) โดย ควรมีประโยคชี้หน้า 1 ประโยค ต่อพรรณนา 2-5 ประโยค และหรือประโยคมุมมอง 2-5 ประโยค ประโยคยืนยัน 1 ประโยค ส่วนการเขียนเรื่องราวทางสังคม ระดับสูงคือทำให้เข้าใจนามธรรมมากขึ้น ควรประกอบด้วยประโยคเรื่องราวทางสังคมพื้นฐาน (ประโยคพรรณนา ประโยคมุมมอง และประโยคชี้หน้า) และมีประโยคต่อเติม 1 ประโยค ต่อ ควบคุม 1 ประโยค และ ประโยคส่วนร่วม 2-5 ประโยค

3. การพิจารณาความเหมาะสม ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านแสดงความคิดเห็น เสนอไว้ดังนี้
- หากแน่ใจว่าข้อความที่เสนอมีความเหมาะสม โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง เหมาะสม (1)
  - หากไม่แน่ใจว่าข้อความที่เสนอมีความเหมาะสม โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง ไม่แน่ใจ (0)
  - หากแน่ใจว่าข้อความที่เสนอไม่มีความเหมาะสม โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง ไม่เหมาะสม (-1)

หากท่านมีความเห็นเพิ่มเติมในรายการใด กรุณาเขียนแนะนำไว้ในช่องความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อท้ายรายการนั้น ๆ หรือกรุณาเขียนแนะนำไว้ตอนท้ายตารางของแต่ละตอนด้วยก็ได้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้พิจารณาตรวจสอบ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเรื่องราวทางสังคมให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
ธีรากร มณีรัตน์

1. สถานการณ์: แชนกิวส่งงานในห้องเรียน ชื่อเรื่อง: เข้าคิวดีกว่านะ สำหรับนักเรียนชื่อ: ภาณุทิพย์ทิพย์ 1 (ก)

รูปแบบ ประโยค	ประโยค	ลักษณะของประโยค	สัดส่วน ประโยค	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
				(1)	(0)	(-1)	
พรรณนา	เมื่อ (ต) เรียนวิชาต่าง ๆ ในห้องเรียน	ลักษณะของประโยค	5				
	บางครั้งคุณครูจะให้ทำแบบฝึกหัดท้ายชั่วโมง และส่งให้ครูตรวจเมื่อทำเสร็จแล้ว	บอกว่าทำอะไร ที่ไหน ทำไม่จึงเกิดเหตุการณ์นั้น เขียนแบบตรงไปตรงมา					
	การส่งงานที่ดี ต้อง “เข้าคิว” ไครมาก่อนอยู่ข้างหน้า ไครมาช้าอยู่ข้างหลัง	มีคำว่า “บางครั้ง” ให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลง					
	บางครั้ง (ต) ทำงานเสร็จก่อน (ต) สามารถส่งครูตรวจ ก่อน						
	แต่บางครั้ง (ต) เสร็จช้า ต้องเข้าแถวรอหลังเพื่อน ทำให้ (ต) รู้สึกเบื่อและหงุดหงิด						
มุมมอง	(ต) ต้องบอกตัวเองว่า “ไม่เป็นไรหรอกนะ เพื่อนคนอื่นที่มาช้ากว่า(ต) เขาก็ต้องรอเหมือนกัน นักเรียนที่ดี ต้องรอส่งครูตามลำดับก่อน-หลัง เหมือนกันทุกคน	อธิบายถึงปฏิกิริยาและการตอบสนองของบุคคล อื่นที่มีต่อสถานการณ์ อธิบายถึงเหตุผลของการตอบสนองนั้น ๆ	3				
	คนที่รออยู่แล้ว ไม่ต้องการให้คนอื่นมาแซงคิว (ต) ก็ ไม่ควรแซงคิวคนอื่นเพราะเป็นการเสียมารยาท	บ่งบอกถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ ในสถานการณ์					
ชี้แนะ	ขณะที่ยืนรอคิว (ต) ควรอ่านบททวนแบบฝึกหัดที่ทำไว้แล้ว จนกว่าจะถึงคิวของ (ต) เพื่อส่งครู	บ่งบอกถึงการตอบสนองของความต้อง การต่อ สถานการณ์ทางสังคม	1				
มุมมอง	ครูจะดีใจและชมที่ (ต) เข้าแถวส่งงาน และ (ต) เองก็ มีความสุขที่ส่งงานอย่างดียิ่งมารยาทที่ดี	เน้นจุดสำคัญ หรือความเห็นร่วมที่เป็นวัฒนธรรม หรือความเห็นร่วมที่ใช้ปกติทั่วไป	1				

2. สถานการณ์: เดินออกนอกแถว เมื่อมีการเข้าแถวเดินไปสถานที่ต่าง ๆ เช่นเปลี่ยนห้องเรียน/ไปโรงอาหารชื่อเรื่อง: เดินเป็นแถวดีกว่าสำหรับนักเรียนชื่อ: กรณีศึกษาที่ 1 (ก)

รูปแบบ ประโยค	ประโยค	ลักษณะของประโยค	สัดส่วน		ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
			(1)	(0)	(1)	(-1)	
พรรณนา	บ่อยครั้งที่มีการเดินไปทำกิจกรรมตามสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน	บอกว่าเกิดอะไรที่ไหน ทำให้จึงเกิดเหตุการณ์นั้น	4				
	คุณครูจะให้นักเรียนเข้าแถว แล้วเดินตามเพื่อนคนข้างหน้าไป เพื่อความเป็นระเบียบ	เขียนแบบตรงไปตรงมา					
	บางครั้ง(ต)ยืนหัวแถว ได้เดินก่อนใคร	มีคำว่า "บางครั้ง" ให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลง					
	แต่บางครั้ง(ต)ยืนเข้าแถวอยู่ข้างหลัง ได้เดินตามเพื่อน(ต) รู้สึกหงุดหงิด อยกเดินเร็ว ๆ ออกนอกแถว						
มุมมอง	(ต) ต้องบอกตัวเองว่า นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตามตามระเบียบ คือเดินในแถวตามลำดับก่อน-หลัง	อธิบายถึงปฏิบัติการและการตอบสนองของบุคคลอื่นที่มีต่อสถานการณ์	3				
	คุณครูอยากให้นักเรียนทุกคนเดินเป็นระเบียบ อยู่ในแถว	อธิบายถึงเหตุผลของการตอบสนองนั้น ๆ					
	เพื่อน ๆ ก็ไม่ยากให้ใครแตกแถว อยกให้ถึงที่หมายตามลำดับ	บ่งบอกถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ ในสถานการณ์					
ชี้แนะ	(ต) ควรเดินอยู่ในแถว จนถึงที่หมาย	บ่งบอกถึงการตอบสนองของความต้อง การต่อสถานการณ์ทางสังคม	1				
ยืนยัน	การเดินเป็นแถว แสดงถึงความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน	เน้นจุดสำคัญ หรือความเห็นร่วมที่เป็นวัฒนธรรม หรือความเห็นร่วมที่ปฏิบัติทั่วไป	1				

3. สถานการณ์: ดีเพื่อน เมื่อเพื่อนทำไม่ถูกใจ เช่น เพื่อนมาทัก / เพื่อนเดินก่อน / ส่งของให้คนอื่นก่อน ชื่อเรื่อง: “บอกกัน” สีสีกี่ได้ สำหรับนักเรียนชื่อ: ภูมิศึกษาที่ 1 (ก)

รูปแบบ ประโยค	ประโยค	ลักษณะของประโยค	สัดส่วน ประโยค	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
				(1) (0)	(-1)	
พรรณนา	ในโรงเรียนมีหลายอย่างที่เพื่อน ๆ ทำไม่ถูก (ค)จะดี เพื่อนทันทีที่ไม่พอใจเมื่อเกิดสิ่งที่ “ผิดคาดหมาย”	บอกว่าเกิดอะไร ที่ไหน ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้น	5			
	สิ่งที่ “ผิดคาดหมาย” เช่น เพื่อนเดินก่อน ส่งซองให้ คนอื่นก่อน มาหยอก/มาชวน(ต)ไปเล่น	เขียนแบบตรงไปตรงมา				
	การทำอะไรของคนหลายคน จำเป็นต้องมาก่อน-หลัง เกิดขึ้นเสมอ เพราะทำได้ทีละคน	มีคำว่า “บางครั้ง” ให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลง				
	เพื่อนที่มาชวนก็เพราะอยากเล่นด้วยกับ(ต)					
	ทุกคนต่างพบกับสิ่งที่ “ผิดคาดหมาย” แล้วไม่พอใจ เช่นกัน					
มุมมอง	คนที่ไม่พอใจ ควรจะพูดบอกไปเลยว่า “ไม่ชอบ...” หรือ “อยากให้...ทำแบบที่ชอบ”	อธิบายถึงปฏิกิริยาและการตอบสนองของบุคคลอื่นที่มีต่อสถานการณ์	3			
	เพื่อนอยากให้(ต) บอกว่า “ไม่ชอบให้เดินก่อน เดินพร้อม(ต)นะ” “อยากให้ส่งซองให้(ต)ด้วย” “ไม่ชอบ(ต)ยังไม่อยากเล่น”	อธิบายถึงเหตุผลของการตอบสนองอื่น ๆ				
	คนที่ถูก(ต)ดี จะเสียใจ โกรธ และอาจเกิดการตีกันอีก (ต) จะพยายามพูด “บอก” ความต้องการให้เพื่อนรู้ เมื่อเกิดสิ่งที่ “ผิดคาดหมาย”	บ่งบอกถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ ในสถานการณ์				
ชี้แนะ	การ “บอกกัน” ดีกว่า “ตีกัน” ทุกคนชอบให้ “บอกกัน” มากกว่า	บ่งบอกถึงการตอบสนองของความต้องการต่อสถานการณ์ทางสังคม	1			
ยืนยัน		เห็นจุดสำคัญ หรือความเห็นร่วมที่เป็นวัฒนธรรม หรือความเห็นร่วมที่ใช้ปกติทั่วไป	1			

แบบบันทึกพฤติกรรมแบบสุ่มเวลา (time sampling recording)

ชื่อนักเรียนผู้ถูกสังเกต..... สถานที่..... ชื่อผู้สังเกต.....

พฤติกรรม:..... นิยามพฤติกรรม:.....

ว/ด/ป		วันจันทร์ที่.....				รวมจำนวน ครั้งที่เกิด พฤติกรรม(X)
ไปไหน						
เวลา						
0 or X						

ว/ด/ป		วันอังคารที่.....				รวมจำนวน ครั้งที่เกิด พฤติกรรม(X)
ไปไหน						
เวลา						
0 or X						

ว/ด/ป		วันพุธที่.....				รวมจำนวน ครั้งที่เกิด พฤติกรรม(X)
ไปไหน						
เวลา						
0 or X						

วิธีบันทึก: 1. เขียนชื่อผู้สังเกต, บันทึกวัน/เดือน/ปี, ช่วงเหตุการณ์ที่เข้าแถวไปไหน, และเวลา ในตาราง

2. สังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลในช่อง **O or X** โดยเมื่อเกิดพฤติกรรมดังกล่าว ใส่ **X** ถ้าหมดเวลาในแต่ละช่วงเหตุการณ์ ไม่เกิดพฤติกรรมใส่

O และเมื่อครบเวลาที่สังเกตในแต่ละวัน รวมจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรม (**X**)

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัย

รายชื่อโรงเรียนที่มีนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา

ที่	โรงเรียน	จำนวน (คน)	ที่	โรงเรียน	จำนวน (คน)
1	มหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	24	บ้านศิลานาโพธิ์	1
2	สาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น	4	25	เบญจมิตร์วิทยาคม	1
3	อุดมพัฒนพันธ์อุปถัมภ์	3	26	บ้านสร้างเอียง	1
4	บ้านไผ่ประถมศึกษา	3	27	บ้านนาดอกไม้ขามเปี้ยคอนข่า	1
5	อนุบาลภูเวียง	3	28	บ้านหัวบึง-หัวสระ	1
6	เทศบาลสามเหลี่ยม	2	29	บ้านจิว	1
7	เทศบาลวัดกลาง	1	30	บ้านโนนกระยอมकुคุด	1
8	เทศบาลบ้านดุม	3	31	บ้านหนองต่อโลกหนองโจด	1
9	เทศบาลหนองแวง	2	32	บ้านหนองบัวน้อย	2
10	บ้านกุครู	3	33	บ้านหนองไฮประชาสรรค์	1
11	บ้านทองหลาง	4	34	บ้านหนองไผ่	1
12	บ้านเดิมเดิม	10	35	นาโพธิ์ชีวิทยา	2
13	อุดมพัฒนพันธ์อุปถัมภ์	3	36	บ้านห้วยแคน	1
14	บ้านหนองหญ้าปล้อง	1	37	บ้านวังหิน	2
15	บ้านป่าแตแล้งกระหนวน	1	38	บ้านโนนแดง	2
16	บ้านหนองร้านหญ้าโนน	1	39	มิตรภาพ 2	1
17	บ้านโนนคุณรัฐประชาสรรค์	1	40	บ้านหนองแสง	1
18	บ้านหนองสะแบงหนองโน	1	41	ประชาพัฒนาบ้านแฮด	1
19	บ้านส้มป่อย	3	42	บ้านดั่งหนองหญ้ารังกา	1
20	สระแก้วโคกกลาง	1	43	รร.กุคุดขอนแก่น อ.มัญจาคีรี	1
21	บ้านห้วยเชือก	1	44	รร.บ้านหนองโอง อ.กระนวน	1
22	บ้านดั่งหนองหญ้ารังกา	1	45	รร.สุรัสวดี	1
23	บ้านแท่น	1	46	รร. หนองแสงวิทย์ อ.หนองเรือ	1
				รวม	81

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ตรวจสอบแบบสำรวจทักษะสังคม ใช้สำรวจพฤติกรรมทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก
ในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับประถมศึกษา

ดร.สมพร หวานเสร็จ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จ.ขอนแก่น
ดร.อรธิดา ประสาร	อาจารย์ประจำศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พญ.ภัทรา ฤชวรารักษ์	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลขอนแก่น
ผศ.ดร.พัชราภรณ์ เจนใจวิทย์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อ.สวรรค์ใจ ไชยรา	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคม สำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียน
ร่วม ระดับประถมศึกษา

ดร.สมพร หวานเสร็จ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9
ดร.พัชรี จี๊พัฒนกุล	อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ โปรแกรมการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.อรธิดา ประสาร	อาจารย์ประจำศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ. พญ.นิรมล พังนสุนทร	หัวหน้าภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อ.บุปผา ทศนขนิษฐากุล	อาจารย์ ประจำโรงเรียนเทศบาลสามเหลี่ยม อ.เมือง จ.ขอนแก่น

รายนามผู้ร่วมวิจัย

1	นางสาวบัวเรียน แก้วนิสสัย	ครู คศ. 3 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง
2	นางมะลิวัลย์ ชูสอน	ครู คศ. 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านคูม
3	นางบุปผา ทศนขนิษฐากุล	ครู คศ. 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม
4	นางสาวเบญจมาภรณ์ ช้อยเครือ	อาจารย์สอนนักเรียนออทิสติก ระดับประถมศึกษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
5	นางสาวสวาสดี เขตอนันต์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านทองหลาง
6	นางสาววิมลนิตย์ วัตถัง	ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านทองหลาง
7	นางสุวรรณ ตันสุวรรณรัตน์	ครูผู้สอน โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
8	นางสาวบุษกร สมสาร	ครูผู้สอน โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
9	ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก	ระดับประถมศึกษา
10	ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก	ระดับประถมศึกษา
11	ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก	ระดับประถมศึกษา

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างหนังสือราชการต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมประถมศึกษาโดยใช้เรื่องราวทางสังคม
(SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT FOR PRIMARY AUTISTIC STUDENTS IN INCLUSIVE SCHOOLS BY SOCIAL STORIES APPROACH)

ผู้วิจัย: นางธิดาพร มณีรัตน์
หน่วยงานที่สังกัด: นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นำหรับเอกสาร:

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ Version 1.0 ฉบับลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2551
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ Version 1.0 ฉบับลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2551
3. แบบคำชี้แจงสำหรับอาสาสมัคร Version 1.2 ฉบับลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2552
4. แบบใบยินยอมให้ทำการวิจัยจากผู้ถูกวิจัย Version 1.2 ฉบับลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2552
5. แบบบันทึกข้อมูล Version 1.1 ฉบับลงวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2552

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และแนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี (ICH GCP)

ให้ไว้ ณ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552

(รองศาสตราจารย์ธิดาพร สิทิดาวาร)

รองประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยประจำสาขาวิชาทางชีวเวช
ศาสตร์และสุขภาพสังคมศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลำดับที่ 4.3.10: 02/2552

เลขที่: HESI2103

วันหมดอายุ : 25 มีนาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Institutional Review Board Number: IRB00001189

สำนักงาน: 123 ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

Federal Wide Assurance: FWA00003418

โทร. (043) 366616, (043) 366617 โทรสาร (043) 366617

ที่ ศธ 0514.5/ว.037

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

24 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1

ด้วย นางธิดากร มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 505050078-3 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาทักษะสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก ในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครูผู้สอน และนักเรียนออทิสติกระดับประถม ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ บุคคลดังกล่าว ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ตามความประสงค์ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิลลภา อารีรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานวิชาการ

โทร. 0-4320-2853

โทรสาร 0-4334-3454

หมายเลข: เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-7117228

ที่ ศธ 0514.5/๑,๗๙๘

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

๒๐ ธันวาคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น

ด้วย นางธิดากร มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 505050078-3 นักศึกษา
ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียน
ออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมประถมศึกษาโดยใช้เรื่องราวทางสังคม ในการศึกษาครั้งนี้
จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบตรวจสอบทักษะทางสังคมสำหรับ
นักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อทำวิทยานิพนธ์ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า
แพทย์หญิงภัทรา ฤๅชวรวิทย์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอ
แต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อาริรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานวิชาการ

โทร. 0-4334-3452-3 ต่อ 138

โทรสาร 0-4334-3454

หมายเหตุ: เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-7117228

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างเรื่องราวทางสังคม

หนังสือภาพ เรื่อง

เดินเป็นแถวดีกว่า

เรื่องโดย ชีรกร มณีรัตน์

ภาพโดย ฟ้าสวย

บ่อยครั้ง ที่มีการเดินไปทำกิจกรรม
ตามสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน

คุณครูจะให้นักเรียนเข้าแถว
แล้วเดินตามเพื่อนคนข้างหน้าไป เพื่อความเป็นระเบียบ

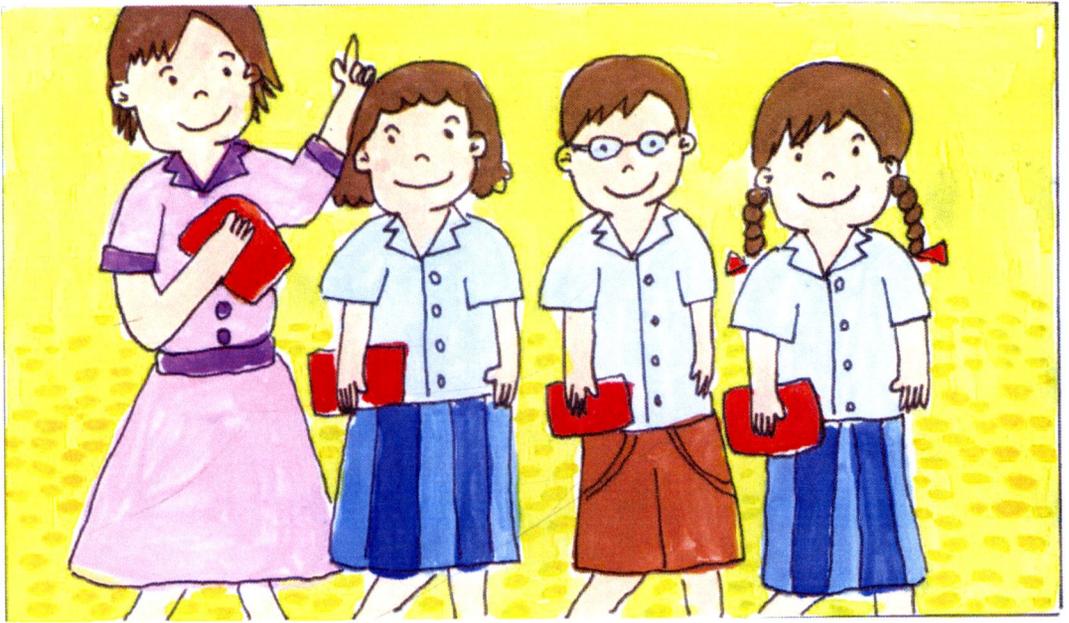
บางครั้ง (ก) ยืนหัวแถว ได้เดินก่อนใคร

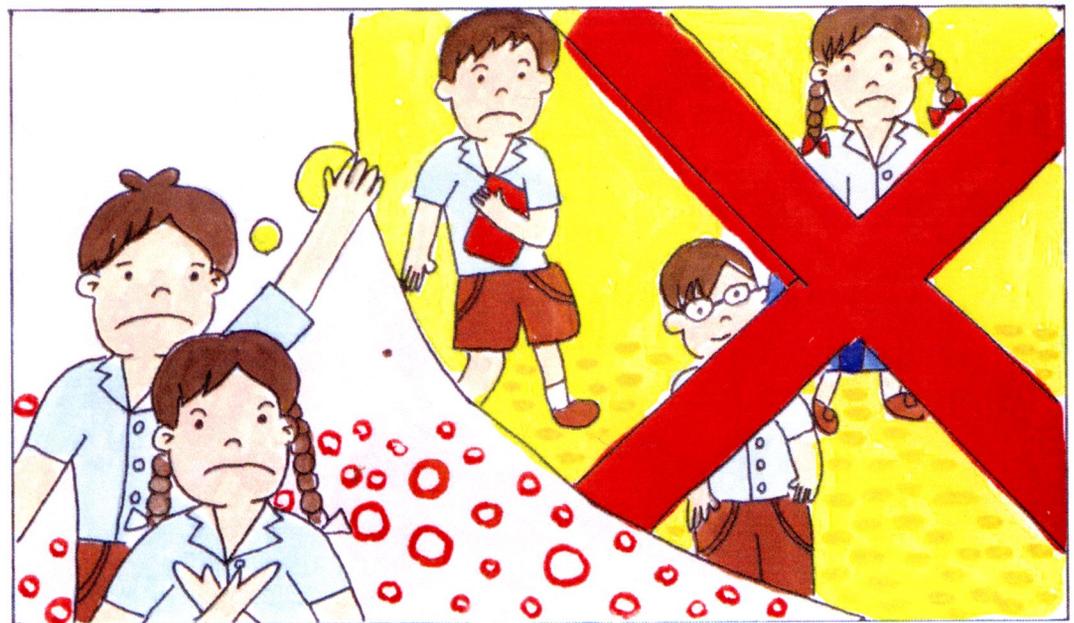
แต่บางครั้ง (ก) ยืนเข้าแถวอยู่ข้างหลัง ได้เดินตามเพื่อน
(ก) รู้สึกหงุดหงิด อยากเดินเร็วๆ ออกนอกแถว

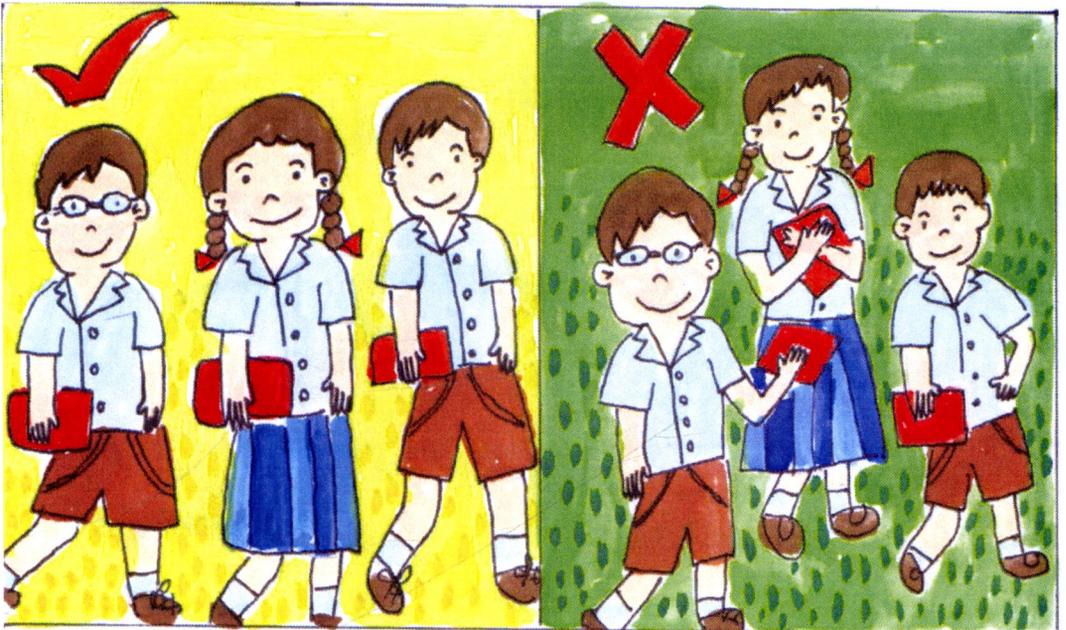
(ก) ต้องบอกตัวเองว่า นักเรียนทุกคน
ต้องปฏิบัติตามระเบียบ คือเดินในแถวตามลำดับก่อน-หลัง

คุณครูอยากให้นักเรียนทุกคนเดินเป็นระเบียบ อยู่ในแถว

เพื่อน ๆ ก็ไม่อยากจะใครแตกแถว อยากให้ถึงที่หมาย

(ก) ควรเดินอยู่ในแถว จนถึงที่หมาย

การเดินเป็นแถว

แสดงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน

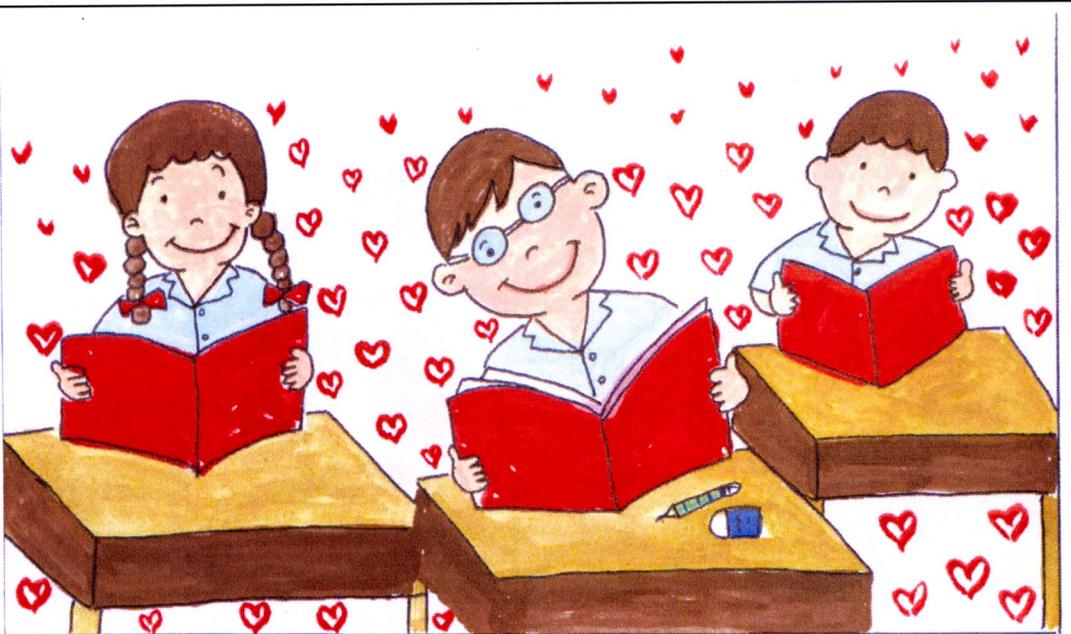

หนังสือภาพ เรื่อง

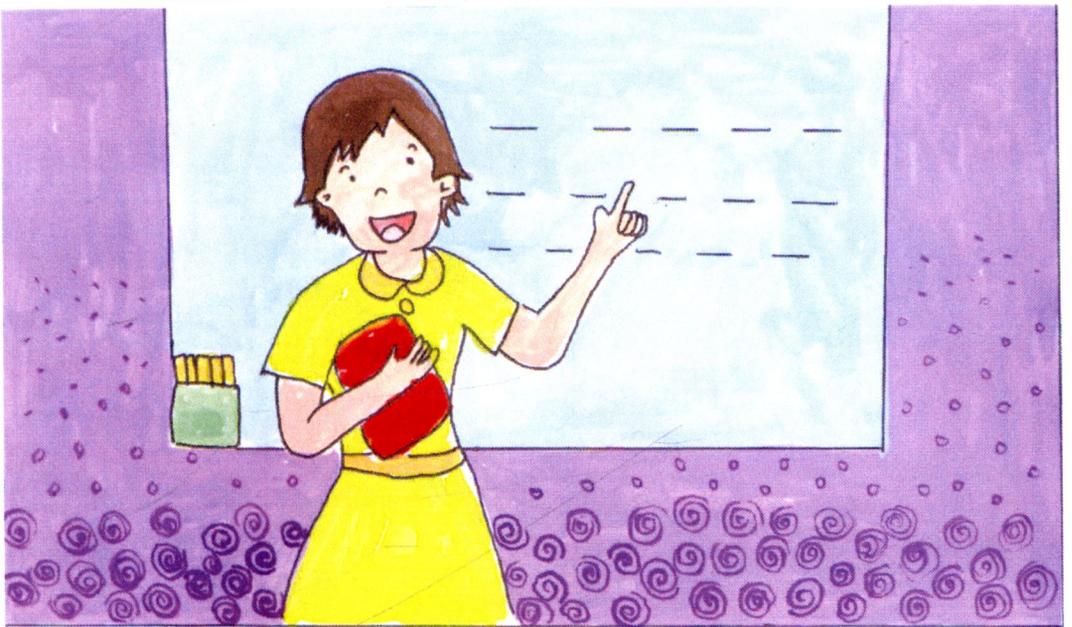
เข้าคิวดีกว่านะ

เรื่องโดย ชีรากร มณีรัตน์

ภาพโดย ฟ้าสวย

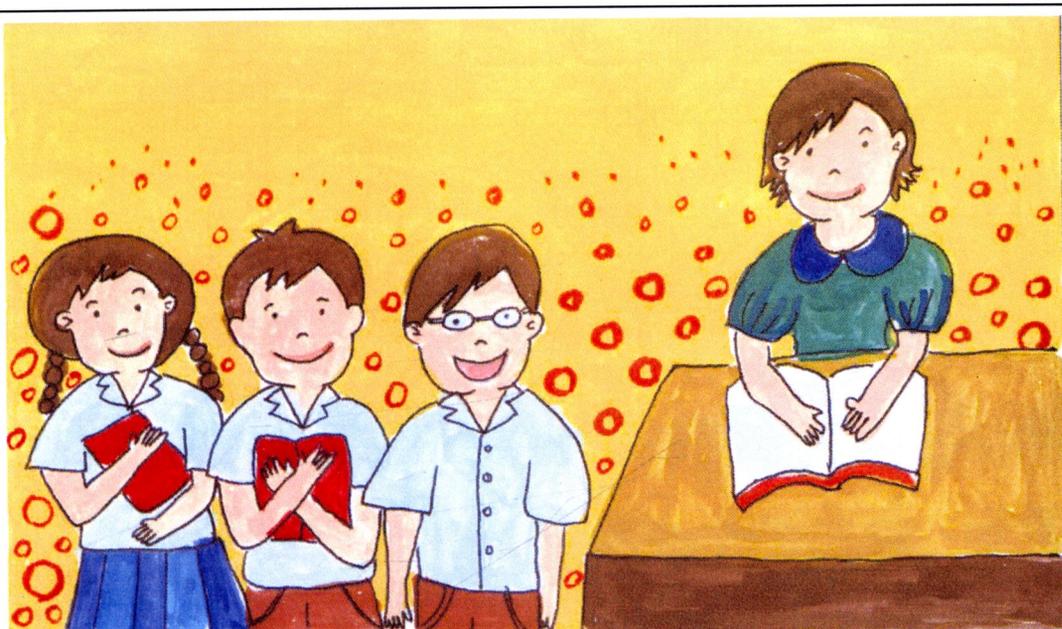
เมื่อ (ก) เรียนวิชาต่าง ๆ ในห้องเรียน

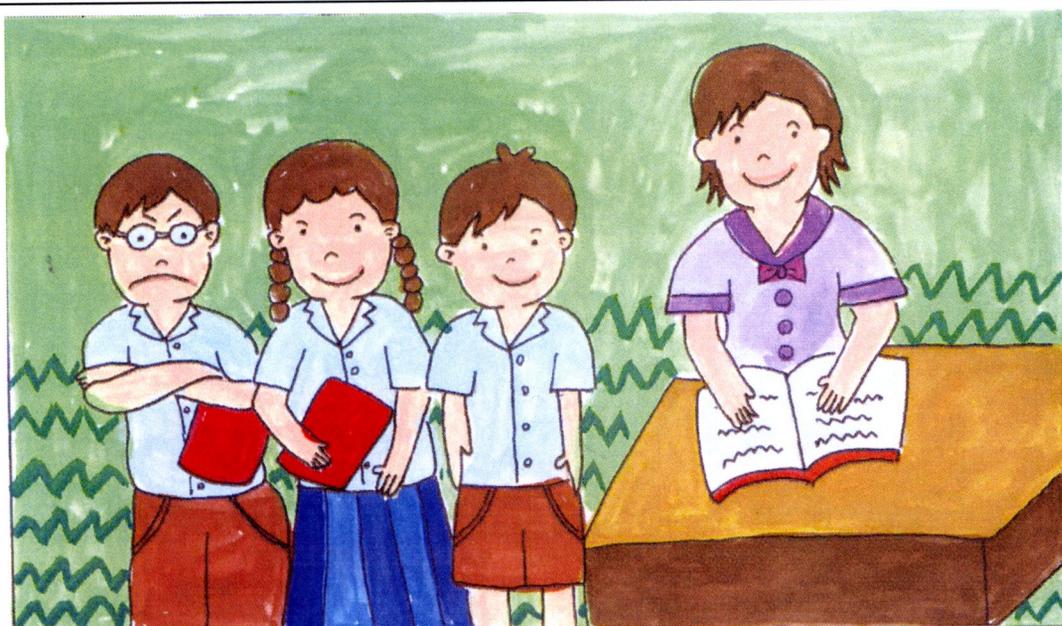
บางครั้งคุณครูจะให้ทำแบบฝึกหัดท้ายชั่วโมง
และส่งให้ครูตรวจเมื่อทำเสร็จแล้ว

การส่งงานที่ดี ต้อง “เข้าคิว”
ใครมาก่อนอยู่ข้างหน้า ใครมาช้าอยู่ข้างหลัง

บางครั้ง(ก)ทำงานเสร็จก่อน (ก)สามารถส่งครูตรวจก่อน

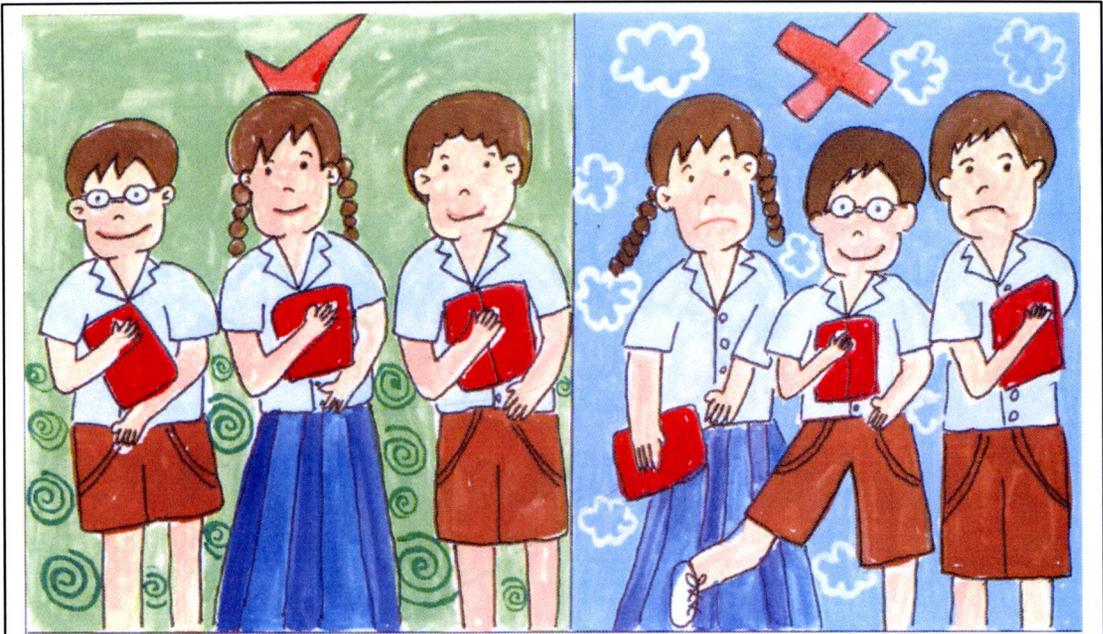
แต่บางครั้ง (ก) เสร็จช้า ต้องเข้าแถวรอหลังเพื่อน
ทำให้(ก)รู้สึกเบื่อและหงุดหงิด

(ก) ต้องบอกตัวเองว่า ไม่เป็นไรหรอกนะ
เพื่อนคนอื่นที่มาช้ากว่า(ก) เค้าก็ต้องรอเหมือนกัน

นักเรียนที่น่ารัก
ต้องรอส่งครูตามลำดับก่อน-หลังเหมือนกันทุกคน

คนที่รออยู่แล้ว ไม่ต้องการให้คนอื่นมาแข่งคิว
 (ก) ก็ไม่ควรแข่งคิวคนอื่นเพราะเป็นการเสียมารยาท

ขณะที่ยื่นรอคิว (ก) ควรอ่านบททวนแบบฝึกหัดที่ทำไว้แล้ว
 จนกว่าจะถึงคิวของ(ก) เพื่อส่งครู

ครูจะดีใจและชมที่ (ก)เข้าแถวส่งงาน
และ(ก)เองก็มีความสุขที่ส่งงานด้วยมารยาทที่ดี

หนังสือภาพ เรื่อง

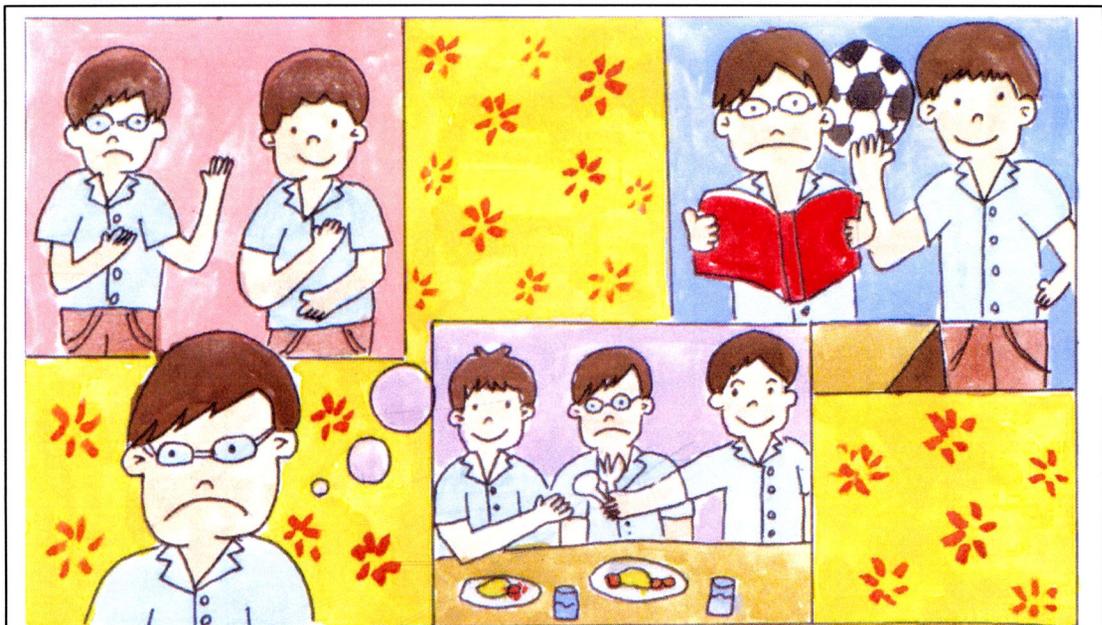
“บอกกัน” ดีดี ก็ได้

เรื่องโดย ชีรากร มณีรัตน์

ภาพโดย ฟ้าสวย

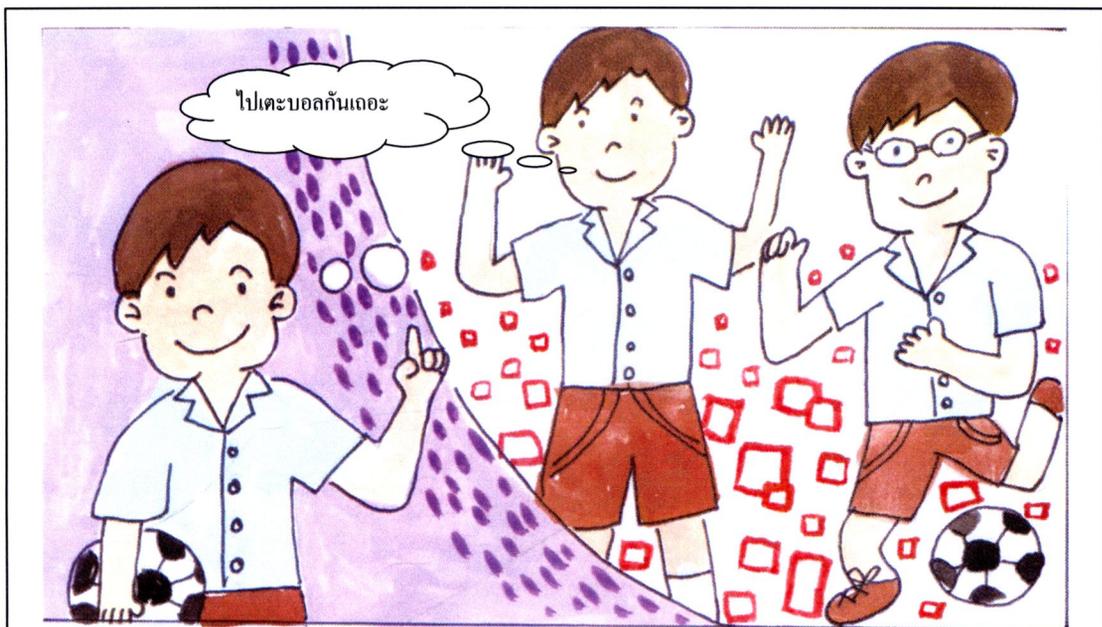
ในโรงเรียนมีหลายอย่างที่คุณ ๆ ทำไม่ถูก
(ก) จะตีเพื่อนทันทีที่ไม่พอใจหรือเมื่อเกิดสิ่ง “ผิดคาดหมาย”

สิ่งที่“ผิดคาดหมาย” เช่น เพื่อนเดินก่อน
ส่งช้อนให้คนอื่นก่อน มาหยอก/มาชวน(ก)ไปเล่น

การทำอะไรของคนหลายคน จำเป็นต้องมีก่อน-หลัง
เกิดขึ้นเสมอ เพราะทำได้ทีละคน

เพื่อนที่มาชวนก็เพราะอยากเล่นด้วยกับ(ก)

ทุกคนต่างพบกับสิ่งที่“ผิดคาดหมาย” แล้วไม่พอใจเช่นกัน

คนที่ไม่พอใจ ควรจะพูดบอกไปเลยว่า “ไม่ชอบ...”
หรือ “อยากให้...ทำแบบที่ชอบ”

เพื่อนอยากให้ (ก) บอกว่า “ไม่ชอบให้เดินก่อน”
“เดินพร้อม(ก)นะ” “อยากให้ส่งช้อนให้(ก)ด้วย”
“ไม่ชอบ..(ก)ยังไม่อยากเล่น”

คนที่ถูก(ก)ตี จะเสียใจ โกรธ และอาจเกิดการตีกันอีก

(ก)จะพยายามพูด “บอก” ความต้องการ
ให้เพื่อนรู้เมื่อเกิดสิ่งที่ “ผิดคาดหมาย”

การ “บอกกัน” ดีกว่า “ตีกัน”
 ทุกคนชอบให้ “บอกกัน” มากกว่า

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล   นางธิรากร มณีรัตน์

วัน เดือน ปี เกิด   วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2508

ประวัติการศึกษา   พ.ศ. 2527   มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย

พ.ศ. 2531   ประกาศนียบัตรการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง
วิทยาลัยพยาบาลมหาสารคาม

พ.ศ. 2534   สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (บริหารโรงพยาบาล)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2539   พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2552   ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถานที่ทำงาน   โรงพยาบาลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ที่อยู่ปัจจุบัน   157/222 หมู่ 6 ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

